

National form for identifying ICH element

I. Identification of the element		
Name of the element		Traditional knowledge related to elechek
Other variations of the name	If any	
Domains of ICH	<p>Oral tradition and expressions:</p> <ul style="list-style-type: none"> -folktales; -epic songs (small epics); -epics (large epics); -sayings and proverbs <p>Performing arts:</p> <ul style="list-style-type: none"> -the art of singing; -the art of dancing; -musical and instrumental art; -theatre art; -art of narrating. <p>Festive and ritual culture:</p> <ul style="list-style-type: none"> -celebrations; -ceremonies; traditions -rituals. <p>Techniques and Technologies:</p> <ul style="list-style-type: none"> - techniques and technologies linked with traditional craftsmanship; - techniques and technologies linked with musical instruments; - techniques and technologies linked with traditional cuisine. <p>Games:</p> <ul style="list-style-type: none"> - traditional games 	Domain: Festive and ritual culture, traditions -rituals
The current distribution region	Country/region/area where the element is widespread at the moment	In all regions of the Kyrgyz Republic- Issyk-Kul, Talas, Naryn, Osh, Jalal-Abad, Batken, Chui.
Community	To which community the given element is concerned	Communities from rural/urban regions of Batken, Issyk-Kul, Osh, Naryn, Talas, Jalal-Abad, Chui. NGOs: “Kiyiz Duino” Public Foundation, “Kyrgyz Craft Council”.

II. Definition of the element		
Brief description of the element	Brief description of main characteristics and features of the element	<p>Elechek is a traditional female headwear. Elechek is worn by married women. Wrapping of elechek is an integral part of the traditional marriage ceremony. A ritual of wrapping the bride's first elechek is conducted at the bride's family house before she leaves with the groom. Women conduct various rituals from wrapping elechek at the wedding ceremony, traditional celebrations to rituals dedicated to children. The local communities across the country have developed their unique ways of wrapping elechek. Only the white fabric (cotton or silk) is used for elechek. Elechek is often associated with a symbol of motherhood. Different elechek styles convey information about the bearer's tribe, home region, age, and social status. The fabric used for elechek can vary from 7 to 30 meters. Depending on the age of the woman, the elechek is decorated in different ways. Elechek is born in both ceremonial practices as well as everyday life. Elechek is very practical headwear as it keeps the head cool in summer and warm in winter. A hair cap is placed on the head before the elechek is wrapped. After the elechek is wrapped, a headscarf covering the cheeks and neck is placed on top. The elechek is held together by a band. The hair cap holds the elechek together. A medium-size square piece of cloth is attached to the hair cap to cover the woman's neck. Then, the elechek's fabric, which is 15-40 meters long, is wrapped around the woman's head. The length of the fabric depends on the age and status of the woman. Wrapping elechek requires skill. That is why women help one another with this task. After the elechek is wrapped, it is often covered with an additional piece of fabric. The band is tied around the elechek to hold it together. This band is usually made of expensive fabric and decorated with embroidery and precious gems. The elechek of young women is decorated with beads and is called the "bead elechek." The band tied around the elechek helps to hold it together. In some regions, these bands are made out of silver. The elechek can be decorated with embroidery, gold, silver, pearls, beads, and silk. Local communities across Kyrgyzstan highly value the elechek. In cases of need, the pieces of elechek fabric are used as baby swaddles or shrouds.</p>
III. Features of the element		
Interconnection of the element with tangible objects of cultural heritage	Tangible objects (such as special places, ritual objects (if there are any) associated with enactment or transmission of the element	no
Additional remarks	If there are any	no
IV. Classification of the element		
Language	Language of the element's transmission	Verbal

	(musical, verbal)	
Other information	If there are any	no
V. Practitioner /bearer/community/organization		
Name/ Address		<p>1. “Kiyiz Duino” Public Foundation Asangulova Aidai – Director Issyk-Kul region, Ton rayon, I Kapchagai str., Phone number: +996 708326264, e-mail: kiyizduino@gmail.com</p> <p>2. “Kyrgyz Craft Council” Karybekova Jamby – Director 162 a Manaschy Sagynbai str., Bishkek Phone number: +996 709899384</p> <p>3. “Ak-Shumkar Kut” Youth Public Association Janyshbekova Kyz Saikal – Director 4a Shabdan Baatyr str., Phone number: +996 703637607</p> <p>4. Ethno-Cultural Tourist Destination Issyk-Kul Teskey Shore Public Organization Asanakunova Zhyldyz - Director, +996 777347419</p> <p>Community representatives: Zhumakan Bektenova, Bubush Romanova, Akyl Botokanova, Zhumakan Isabekova, Madamkul Omuralieva, Madan Imanbekova, Zhamalbu Zhumanalieva, Erkin Kaldykeeva, Kenzhe Duishonbaeva, Suluu Zhumabaeva, Maria Turganbaeva, Kukun Nazieva, Asyali Konurbubu, Adilkhan kyzy Zhibek, Madakanova Baktykan, Shaidyldaeva Azimkan, Gulai Tatyshova, Sonunkan Baitemirova, Kopoeva Yryskan, Zamira Musuralieva, Cholpon Sulaymanova, Zuurabubu Isakova, Ryskulbekovna Meerim, Baigozhoeva Aiperi, Asygalieva Nurzhamal, Asangulova Asel, Kainarbek kyzy Burul, Aidai Asangulova, Asel Kalkanova, Gulsana Atamkulova, Ainur Usonbek kyzy, Klara Asangulova, Aiperi Akmatova, Aisha Mambetalieva, Zhailoogul Mukanbetova, Nurgul Turkmenova, Zhailoogul Mukanbetova, Bubusayra Asanbekova, Gulzhamal Asangulova, Gulzada Amankan kyzy.</p>
Other information	If there are any	
VI. Status of the element		
Viability		
Current condition	Brief analysis of the current condition	The element is widely spread in the country and actively practiced.
Threats to the viability	Degree of threat extinction and its causes (number of practitioners, change of environment, etc.)	No
Frequency	Has the element been threatened to extinction before	No

Inventory		
Previous inventory	Information about previous inventories	2008
Other information	If there are any	no
VII. Person (s) who compiled the inventory entry		
Full name		Ms. Aidai Asangulova
Forms of fixation of the element		Audio fixation Photo fixation Video fixation Written texts
Place of storage of all inventory documents related to the element		Academy of Sciences; Ministry of Culture; “Kiyiz Duino” Public Foundation; The additional information about the element is also available at the following museums: “Kyrgyz National headwears” museum; National Historical museum; “Sulaiman-Too” museum; Karakol local history museum; Center for Nomadic Civilization named after Kurmanjan Datka; Issyk-Kul State Historical and Cultural Reserve Museum in Cholpon-Ata; Naryn Historical Museum of Ethnography named after K. Mambetalieva; Individual bearers and practitioners: T. Vorotnikova, A. Kalkanova, A. Asangulova.
Date of completion		July 20, 2015

Материалдык эмес маданий мурастарынын элементин идентификациялоонун анкетасы

I. Элементтин идентификациясы		
Негизги аталышы		Элечекти ороо билими
Дагы башка аталыштары	Эгер бар болсо	
Материалдык эмес маданий мурастардын тармактары жана жанрлары	<p>Элдик оозеки чыгармачылык: -жомоктор; -эпикалык ырлар (кичи эпостор); -эпостор (чоң эпостор); -макал-лакаптар</p> <p>Аткаруучулук өнөр: -ырчылык өнөр; -бийчилик өнөр; -музыкалык-аспаптык өнөр; -театрдык өнөр; -айтуучулук өнөр</p> <p>Элдик каада-салттар: -майрамдар -каада-салттар -ырым-жырымдар</p> <p>Техника жана технология: -салттуу кол өнөрчүлүккө байланыштуу техника жана технологиялар; -элдик музыкалык аспаптарга байланыштуу техника жана технологиялар; -салттуу кийимдерге байланыштуу техника жана технологиялар; -салттуу тамак-ашка байланыштуу техника жана технологиялар</p> <p>Оюндар: -улуттук оюндар</p>	Тармагы: Элдик каада-салттар жанры: ырым-жырымдар
Учурдагы жайылтылган аймагы	Азыркы мезгилде таралган жери, областы, Өлкөсү	Кыргызстандын бардык областарында, Таласта, Ысык-Көлдө, Нарында, Ош, Жалалабад, Баткен, Чүйдө таралган
Коомчулук	Аталган элемент кайсы коомчулукка таандык	Баткен, Ысык-Көл, Ош, Нарын, Талас, Жалал-Абад, Чуй айыл/шаар аймактарынан келген аялдардын жамааттары жана алардын үй-бүлөлөрү. БӨУлар: “Кийиз Дүйнө” коомдук фонду, “Кыргызстан кол өнөрчүлөр кенеши”.

II. Элементтин аныктамасы

Текст	Элементтин негизги мүнөздөмөсү жана өзгөчөлүктөрү	<p>Элечек аялдарга таандык өзгөчө баш кийимдеринин бири. Элечекти турмушка чыккан аял-кыздар күйөөсүнүн үйүнө баргандан кийин кийишчү. Элечекти ороо ыкмалары ар бир аймакта айырмаланган. Элечектин өңү дайыма ак болгон жана элечек энеликтин белгиси болгон. Пахта кездемеден жасалган, кээде бай үй-бүлөлөрдө жибектен болгон. Элечекти көрүп туруп, элечекти кийип жүргөн аялдын жашын, уруусун жана социалдык статусун айта алышкан. Элечекти орогон ыкмасына карап, кайсы жерде туулуп өскөнүн айтууга мүмкүн болгон. Элечектин узундугу 7ден 30 метрге чейин болгон. Элечек кийген аялдын жашына жараша, элечек ар кандай кооздолгон. Элечекти күнүмдүк турмушта да кийишкен. Элечек башты суук жана ысыктан сактаган.</p> <p>Элечекти ороонун алдында кеп такыя кийилет, анан элечек оролот, анан бетин жана моюнун жапкан жоолук жана чачбак болгон. Кеп такыя чачты сактап жана орологон элечекти кармап турат. Кеп такыянын үстүнөн төбөсүнөн же түбүнөн тигилген төрт бурчтуу өтө узун эмес кездеме тагылат, ал аялдын мойнун жабат. Андан кийин 15-40 метрге чейин узун болгон элечектин кездемесин орошот. Күйөөгө чыкканынын мөөнөтүнө жана статусуна жараша кездеменин узундугу ар кандай болгон. Элечекти ороо оңой эмес, ошондуктан аялдар бири бирине жардамдашышкан. Кездемени ороп бүткөндөг кийин, четтерин дагы бир кесим кездеме менен төбөсү жабылган. Элечекти сыртынан кармап турган ыргак болгон. Ыргак кымбат жибектен жасалып, сайма, шуруулар менен кооздолгон.</p> <p>Жаш кыздардын элечеги шуруу менен кооздолуп «шуру тартма элечек» деп аталган. Кыргак элечекти бирге кармап жана ошол эле учурда аны кооздоп турат. Кыргак күмүштөн жасалсан убакыт да болгон. Элечек кооздолгонуна жараша алтын, күмүш, бермет, шуруу, сайма, жибек элечек деп аталат. Элечекти кыргыздар илгертеден бери барктап келишкен. Керек болгондо элечектин кездемеси кепин же болбосо жалаяк да болуп колдонулган.</p>
-------	---	---

III. Элементтин мүнөздөмөсү

Маданий мурастардын материалдык объектилери менен элементтин карым-катышы	Материалдык элементтер (алар элемент менен байланышкан аспаптар, атайын кийим-кечек же ар кандай ыйык жерлердин объектилери (эгер болсо))	жок
Кошумча байкоолор	Эгер алар бар болсо	жок

IV. Элементтин классификациясы		
Тили	Элементти өткөрүп берүү, тапшыруу тили (музыкалык, вербалдык)	вербалдык
Башка маалыматтар	Эгер алар бар болсо	жок
V. Элемент менен байланыштуу коомчулук, адамдар		
Алып жүрүүчү/Коомчулук/мекеме		<p>1. “Кийиз Дүйнө” коомдук фонду Асангулова Айдай – жетекчи Ысык-Көл областы, Тоң району, Капчыгай көч. 1. +996708326264</p> <p>2. ”Кыргызстан кол өнөрчүлөр кенешин” Карыбекова Жамбы – президент Бишкек, Манасчы Сагымбай к., 162а, +996 709 899 384</p> <p>3. “Ак Шумкар Кут” жаштар коомдук бирикмеси Жанышбекова Кыз Сайкал – жетекчи Бишкек, Шабдан баатыр 4а +996 703 637607</p> <p>4. Этно маданий туристтик Дестинация Ысык-Көлдүн Тескей жээги коомдук уюму Асанакунова Жылдыз – төрайым, +996 777347419</p> <p>Алып жүрүүчү коомчулук: Жумакан Бектенова, Бүбүш Романова, Акыл Ботоканова, Жумакан Исабекова, Майдамкүл Өмүралиева, Мадан Иманбекова, Жамалбү Жуманалиева, Эркин Калдыкеева, Кенже Дүйшөнбаева, Сулуу Жумабаева, Мария Турганбаева, Күкүн Назиева, Асыали Коңурбүбү, Адилхан кызы Жибек, Мадаканова Бактыкан, Шайдылдаева Азимкан, Гулай Татышова, Сонункан Байтемирова, Копоева Ырыскан, Замира Мусуралиева, Чолпон Сулайманова, Зуурабүбү Исакова, Рыскулбековна Мээрим, Байгожоева Айпери, Асыгалиева Нуржамал, Асангулова Асел, Кайнарбек кызы Бурул, Айдай Асангулова, Асел Калканова, Гулсана Атамкулова, Сезим Токтобек кызы, Айнур Үсөнбек кызы, Клара Асангулова, Айпери Акматова, Айша Мамбеталиева, Жайлоогул Муканбетова, Нургул Туркменова, Жайлоогул Муканбетова, Бүбүсайра Асанбекова, Гүлжамал Асангулова, Гүлзада Аманкан кызы</p>
Башка маалыматтар	Эгер алар бар болсо	
VI. Элементтин абалы		
Жашоого жөндөмдүүлүгү		
Азыркы абалы	Учурдагы абалына кыскача анализ	Азыркы учурда күнүмдүк турмушта элечек кийген аялдар жок. Көбүнчө элечекти ар кандай улуттук же жергилитүү майрамдарда же башка маанилүү иш-чараларга кийишет.

Жашоого жөндөмдүүлүгүнө тоскоолдуктар	Жок болуп кетүү коркунучу жана анын себептери (алып жүрүүчүлөрдүн санынын азайышы, социалдык чөйрөнүн өзгөрүшү ж.б.)	жок
Мезгилдери	Элемент жок болуп кетүү коркунучуна мурда кабылганбы	жок
Каттоо		
Мурдагы каттоо	Мурдагы каттоо иштери тууралуу маалымат	2008
Башка маалыматтар	Эгер алар бар болсо	жок
VII. Маалыматты түзүүчү		
Аты-жөнү		Айдай Асангулова
Элементти белгилөө формасы		Аудио белгилөөлөр, Фото белгилөөлөр, Видео белгилөөлөр, Жазуу тексттери
Сакталган жери		Илимий Академияда; Маданият министрлиги; “Кийиз Дүйнө” коомдук фондунда; “Кыргыздын салттуу баш кийимдер” музейинде; Кыргыз мамлекеттик тарых музейинде; “Сулайман-Тоо” музей комплексинде; Каракол шаарындагы Тарыхый край таануу музейинде; Курманжан Датка атындагы Көчмөндөр Цивилизация Борборунда; Ысык-Көл Мамлекеттик тарых-маданий корук музейи (Чолпон-Ата); Нарын облустук К. Мамбеталиева атындагы этнографиялык музейинде; Жеке кол онорчулор: Т. Воротникова, А. Асангулова, А.Калканова.
Толтурулган күнү		20 июль 2015ж.

II CUSTOMS AND RITES				
№	Domain of the element	Description of the element	Name of the element	The current distribution region
15-1	Rituals, rites, and ceremonies	<p>Elechek is a traditional female headwear. Elechek is worn by married women. Wrapping of elechek is an integral part of the traditional marriage ceremony. A ritual of wrapping the bride's first elechek is conducted at the bride's family house before she leaves with the groom. Women conduct various rituals from wrapping elechek at the wedding ceremony, to traditional celebrations and rituals dedicated to children. The local communities across the country have developed their unique ways of wrapping elechek. Only the white fabric (cotton or silk) is used for elechek. Elechek is often associated with a symbol of motherhood. Different elechek styles convey information about the bearer's tribe, home region, age, and social status. The fabric used for elechek can vary from 7 to 30 meters. Depending on the age of the woman, the elechek is decorated in different ways. Elechek is born in both ceremonial practices as well as everyday life. Elechek is very practical headwear as it keeps the head cool in summer and warm in winter.</p> <p>A hair cap is placed on the head before the elechek is wrapped. After the elechek is wrapped, a headscarf covering the cheeks and neck is placed on top. The elechek is held together by a band.</p> <p>The hair cap holds the elechek together. A medium-size square piece of cloth is attached to the hair cap to cover the woman's neck. Then, the elechek's fabric, which is 15-40</p>	Traditional knowledge related to elechek	Kyrgyz Republic

Unofficial translation

		<p>meters long, is wrapped around the woman`s head. The length of the fabric depends on the age and status of the woman. Wrapping elechek requires skill. That is why women help one another with this task. After the elechek is wrapped, it is often covered with an additional piece of fabric. The band is tied around the elechek to hold it together. This band is usually made of expensive fabric and decorated with embroidery and precious gems. The elechek of young women is decorated with beads and is called the “bead elechek.” The band tied around the elechek helps to hold it together. In some regions, these bands are made out of silver. The elechek can be decorated with embroidery, gold, silver, pearls, beads, and silk. Local communities across Kyrgyzstan highly value the elechek. In cases of need, the pieces of elechek fabric are used as baby swaddles or shrouds.</p>		
--	--	--	--	--

**a.i. Head, Department for Conservation
and Development of Cultural Heritage
Ministry of Culture, Information, Sports
and Youth Policy of the Kyrgyz Republic**

R. Bakeev

**Кыргыз Республикасынын материалдык
эмес маданий мурасынын элементтеринин
Улуттук тизмеги**

II ЭЛДИК КААДА-САЛТТАР				
№	Элементтердин түрлөрү	Элементтердин мүнөздөмөсү	Элементтердин аталышы	Жайылтылуучу тармагы
15-1	Ырым-жырымдар	<p>Элечек аялдарга таандык өзгөчө баш кийимдеринин бири. Элечекти турмушка чыккан аял-кыздар күйөөсүнүн үйүнө баргандан кийин кийишчү. Элечекти ороо ыкмалары ар бир аймакта айырмаланган. Элечектин өңү дайыма ак болгон жана элечек энеликтин белгиси болгон. Пахта кездемеден жасалган, кээде бай үй-бүлөлөрдө жибектен болгон. Элечекти көрүп туруп, элечекти кийип жүргөн аялдын жашын, уруусун жана социалдык статусун айта алышкан. Элечекти орогон ыкмасына карап, кайсы жерде туулуп өскөнүн айтууга мүмкүн болгон. Элечектин узундугу 7ден 30 метрге чейин болгон. Элечек кийген аялдын жашына жараша, элечек ар кандай кооздолгон. Элечекти күнүмдүк турмушта да кийишкен. Элечек башты суук жана ысыктан сактаган.</p> <p>Элечекти ороонун алдында кеп такыя кийилет, анан элечек оролот, анан бетин жана моюнун жапкан жоолук жана чачбак болгон. Кеп такыя чачты сактап жана орологон элечекти кармап турат. Кеп такыянын үстүнөн төбөсүнөн же түбүнөн тигилген төрт бурчтуу өтө узун эмес кездеме тагылат, ал аялдын мойнун жабат. Андан кийин 15-40 метрге чейин узун болгон элечектин кездемесин орошот. Күйөөгө чыкканынын мөөнөтүнө жана статусуна жараша кездеменин узундугу ар кандай болгон. Элечекти ороо оңой эмес, ошондуктан аялдар бири бирине жардамдашышкан. Кездемени ороп бүткөндөн кийин, четтерин дагы бир кесим кездеме</p>	Элечекти ороо билими	Кыргыз Республикасы

		<p>менен төбөсү жабылган. Элечекти сыртынан кармап турган ыргак болгон. Ыргак кымбат жибектен жасалып, сайма, шурулар менен кооздолгон.</p> <p>Жаш кыздардын элечеги шуру менен кооздолуп «шуру тартма элечек» деп аталган. Кыргыз элечекти бирге кармап жана ошол эле учурда аны кооздоп турат. Кыргыз күмүштөн жасалсан убакыт да болгон. Элечек кооздолгонуна жараша алтын, күмүш, бермет, шуру, сайма, жибек элечек деп аталат. Элечекти кыргыздар илгертеден бери барктап келишкен. Керек болгондо элечектин кездемеси кепин же болбосо жалаяк да болуп колдонулган.</p>		
--	--	---	--	--

**Маданий мурастарды сактоо
жана өнүктүрүү башкармалыгынын башчысынын м.а.
Кыргыз Республикасынын Маданият, маалымат,
спорт жана жаштар саясаты министрлиги**

Р. Бакеев